

NORGES HØYESTERETT

Den 5. oktober 2012 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Indreberg, Webster og Normann i

HR-2012-01894-U, (sak nr. 2012/1457), sivil sak, anke over dom:

A (advokat Bjarne P. Skutvik)

mot

B
C
D
E
F
G

(advokat Leif Inge Håland)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder preklusjon av ny ankegrunn fremsatt for lagmannsretten under saksforberedelsen.
- (2) A har reist to skiftetvister i anledning av dødsboskiftet etter H. Tvistene ble overført til søksmåls former og forent til felles behandling ved Stavanger tingrett. Tingretten avsa dom 1. oktober 2010 hvor ingen av søksmålene førte frem.
- (3) A erklærte ved sin prosessfullmektig anke til lagmannsretten. Anken var angitt å gjelde feil i bevisbedømmelsen og rettsanvendelsen i begge sakene.
- (4) I brev 10. februar 2012 ga lagmannsretten ankemotpartenes prosessfullmektig frist til 2. mars 2012 med å inngi merknader til prosesskriv 31. desember 2011 fra ankende parts prosessfullmektig. I dette prosesskrivet var det nedlagt påstand om at tingrettens dom måtte oppheves på grunn av saksbehandlingsfeil, og at dette spørsmålet burde avgjøres etter skriftlige innlegg før anken for øvrig ble realitetsbehandlet.
- (5) Ankemotpartenes prosessfullmektig anførte i prosesskriv 29. februar 2012 at påberopelsen av saksbehandlingsfeil var en ny ankegrunn fremsatt etter ankefristen som ikke kunne prøves.

Subsidiært anførte han at saksbehandlingsfeilen ikke har hatt betydning for avgjørelsen.

- (6) Ankende part innga ytterligere prosesskriv 30. april 2012 hvor saksbehandlingsfeilen ble presisert, samt to prosesskriv 2. mai 2012.
- (7) Gulating lagmannsrett traff 2. mai 2012, under henvisning til tvisteloven § 29-16 femte ledd, beslutning om skriftlig behandling av spørsmålet om tingrettens dom skulle oppheves på grunn av saksbehandlingsfeil.
- (8) Gulating lagmannsrett avsa 23. mai 2012 dom med slik slutning:
- "1. **Ankesak 11-019513ASD-GULA/AVD1 fremmes.**
2. **A dømmes til innen 2 - to - uker etter at dommen er forkynt å betale sakskostnader for lagmannsretten med kroner 5 000 - femtusen - med tillegg av merverdiavgift til B, C, D, E, F og G."**
- (9) A har anket til Høyesterett. Det er i korthet anført at lagmannsretten uriktig har lagt til grunn at anførselen om saksbehandlingsfeil ikke kunne prøves. Frem til saksforberedelsen for lagmannsretten er avsluttet kan nye ankegrunner fremsettes.
- (10) Det er nedlagt slik påstand:
- "1. **Prinsipalt:**
- Tingrettens dom oppheves.**
- Subsidiært:**
- Lagmannsrettens dom oppheves.**
2. **A tilkjennes saksomkostninger for lagmannsretten og Høyesterett med tillegg av lovens renter fra forfall og til betaling skjer."**
- (11) *Ankemotpartene* har i korthet anført:
- (12) Lagmannsrettens avgjørelse er korrekt både med hensyn til bevisbedømmelsen og rettsanvendelsen.
- (13) Det er nedlagt slik påstand:
- "1. **Anken forkastes.**
2. **B, C, D, E, F og G tilkjennes saksomkostninger for Høyesterett med kr. 4.000,- med tillegg av mva."**
- (14) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (15) Saken gjelder spørsmålet om lagmannsretten feilaktig har lagt til grunn at ankende part var avskåret fra å supplere ankegrunnene under saksforberedelsen. Lagmannsretten har avgjort spørsmålet om ankegrunnen var fremmet for sent i doms form. Etter utvalgets mening skulle avgjørelsen vært truffet som en beslutning.
- (16) Det er adgang til å avsi særskilt dom om saksbehandlingsanken i medhold av tvisteloven § 16-1

andre ledd tredje punktum bokstav a, som gjelder særskilt avgjørelse om påstandsgrunnlag som ikke leder til avgjørelse av et krav, jf. § 19-1 første ledd bokstav b og Rt. 2011 side 1348 avsnitt 32-36. Dersom anken i den foreliggende saken var undergitt realitetsbehandling, men ikke hadde ført frem, skulle avgjørelsen vært truffet i doms form og slutningen skulle vært at anken forkastes, jf. tvisteloven 29-23 andre ledd. Forutsetningen for å avsi dom etter tvisteloven § 16-1 andre ledd tredje punktum er at det dreier seg om en materiell rettsavgjørelse, jf. Schei m.fl., Tvisteloven, side 755. I dette tilfellet har lagmannsretten ikke tatt stilling til ankegrunnen, men avgjort at den ikke skal prøves fordi den er for sent fremsatt. Dette må anses som en avgjørelse om saksbehandlingen, jf. tvisteloven § 29-14 første ledd, jf. § 9-6. Det følger da av tvisteloven § 19-1 tredje ledd bokstav a at riktig form er beslutning med mindre loven krever kjennelse. Tvisteloven krever ikke kjennelse for preklusjon av ankegrunner under saksforberedelsen og avgjørelsen skulle dermed vært fattet som beslutning.

- (17) Det følger av tvisteloven § 19-1 fjerde ledd at ved overprøvingen skal utvalget følge reglene for den avgjørelsesform lagmannsretten skulle ha brukt. Ankeutvalgets kompetanse ved overprøvingen er dermed begrenset etter tvisteloven § 30-3, jf. § 29-3 tredje ledd til å prøve lagmannsrettens generelle lovforståelse og at avgjørelsen ikke er åpenbart uforsvarlig eller urimelig.
- (18) Ankeutvalget har kommet til at lagmannsretten bygget på en uriktig generell lovforståelse da den avskar prøving av anken over saksbehandlingen. Anken over saksbehandlingen ble fremsatt under saksforberedelsen, jf. tvisteloven § 29-14 tredje ledd, jf. § 9-10. Tvisteloven har ingen bestemmelse om adgangen til å supplere med nye ankegrunner under saksforberedelsen – i motsetning til tvistemålsloven § 375 annet ledd. I Rt. 2010 side 1143 avsnitt 32 er det imidlertid forutsatt at
- "[i] sivile saker er det – innenfor rammen av de alminnelige preklusjonsregler – adgang til å påberope nye ankegrunner under saksforberedelsen, jf. Rt. 2010 side 248 avsnitt 22."**
- (19) Ot.prp. nr. 51 (2004-2005) side 175-176, jf. side 476 må også forstås slik at spørsmålet om å tillate nye ankegrunner må løses innenfor de alminnelige preklusjonsreglene i tvisteloven § 9-16, jf. § 29-18. Lagmannsretten bygget dermed på uriktig lovforståelse da den la til grunn at det ikke er adgang til å supplere ankegrunnene under saksforberedelsen.
- (20) Lagmannsrettens avgjørelse må etter dette oppheves.
- (21) Den ankende part har nedlagt påstand om å bli tilkjent sakskostnader for lagmannsretten og Høyesterett. Ved særskilt anke over avgjørelser av annet enn krav som er tvistegjenstand, skal kostnadene for alle instanser fastsettes av ankeinstansen, jf. tvisteloven § 20-8 andre ledd. Påstanden tas til følge. Nødvendige kostnader settes til 6 000 kroner inklusive merverdiavgift for begge instanser.
- (22) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING:

1. Lagmannsrettens beslutning – uriktig betegnet som dom – oppheves.
2. I sakskostnader for lagmannsretten og Høyesterett betaler B, C, D, E, F og G en for alle og alle for en til A 6 000 – sekstusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

Bergljot Webster
(sign.)

Hilde Indreberg
(sign.)

Kristin Normann
(sign.)

Riktig utskrift: